Tereos TTD – cesta mezi deset nejvýznamnějších českých potravinářských společností

TEREOS TTD – THE JOURNEY AMONG TOP TEN CZECH FOOD COMPANIES

Společnost Tereos TTD je vedoucí skupinou v oblasti zpracování cukrové řepy v České republice a zároveň patří mezi deset největších českých potravinářských firem. V roce 2011 se v rámci sjednocování celosvětové image mateřské společnosti Tereos přejmenovala z Cukrovary a lihovary TTD, a. s., na Tereos TTD, a. s.

Pěstování cukrové řepy a její zpracování na cukr má v České republice dlouholetou a významnou tradici. Cukrové řepě se v našich klimatických podmínkách vždy dařilo. Malé továrny na zpracování cukrové řepy u nás začaly vznikat už v první polovině 19. století a do roku 1840 jich bylo 76. Nejstarším dosud činným cukrovarem u nás i v Evropě je cukrovar v Dobrovici, který byl založen roku 1831 knížecím rodem Thurn-Taxisů. Výrobu cukru zde zavedl proslulý odborník Karel Weinrich a počáteční zpracování bylo přibližně 100 t řepy za kampaň. Pro výstavbu cukrovaru bylo využito části zámku v Dobrovici, přilehlých prostor a okolních pozemků. Ve 20. století prošel cukrovar mnoha rekonstrukcemi a měnil majitele. V letech 1911 až 1913 došlo k celkové přestavbě staré továrny v moderně vybavený provoz a v roce 1923 byl dobrovický závod začleněn do koncernu Ústecká rafinerie cukru. V té době zpracovával 900 t cukrové řepy za den a zaměstnával 900 pracovníků, čímž úspěšně konkuroval domácím i zahraničním cukrovarům. Obchodní značka TTD (Thurn-Taxis Dobrovice) se stala pojmem. V roce 1947 byl cukrovar znárodněn. V období do roku 1991 se investice do cukrovarnického průmyslu omezily a to spolu s absencí tržního prostředí v plánovaném hospodářství vedlo ke stagnaci cukrovarnictví u nás.

Nová historie dobrovického závodu začala v roce 1992. Cukrovar byl zprivatizován a ještě téhož roku se stala jeho majoritním vlastníkem francouzská společnost Union SDA. Druhým významným akcionářem byla německá cukrovarnická společnost Nordzucker. Během let 1992 až 1997 byl cukrovar za plného provozu postupně modernizován, byly opraveny provozní budovy a zahájena systematická ekologizace cukrovaru. Největší investiční akcí byla bezobslužná čistírna odpadních vod. K nově vybudovanému silu přibylo v roce 1997 další. V blízkosti sila byla postavena výkonná vápenka a hašenka. V roce 1997 byl zahájen provoz nové sušárny řepných řízků s granulační linkou a plynovou kotelnou. Celková investice do modernizace dosáhla 700 miliónů korun.

V roce 1996 odkoupila společnost TTD od státu Pražskou cukerní společnost, z které je v současné době v provozu balírna cukru v Mělníku, nejmodernější provoz svého druhu v Evropě.

V roce 1997 získala společnost další cukrovarnickou skupinu, a to akciovou společnost České cukrovary. Z této skupiny je dnes provozován cukrovar v Českém Meziříčí a Lihovar v Chrudimi. V následujících letech došlo ke sloučení společností a restrukturalizaci továren.

V roce 2003 se uskutečnila fúze mezi Union SDA a dalším velkým producentem cukru, firmou Beghin Say, která vedla k založení společnosti Tereos. Tereos je jedním z největších subjektů na světovém trhu s cukrem, lihem a škrobovými produkty. Úspěšně vyvíjí své podnikatelské aktivity na třech kontinentech – v Evropě, v Jižní Americe a v Africe. Při výrobě cukru, glukosy, lihu a bioetanolu zpracovává Tereos ve svých 35 moderních a velkokapacitních závodech tři zemědělské suroviny – řepu, cukrovou třtinu a obilí, které se pěstují na celkové ploše 1 mil. ha zemědělské půdy.

Tereos TTD zpracovává cukrovou řepu od pěstitelů z polabské nížiny, která je nejproduktivnější zemědělskou oblastí v Čechách. Celková plocha cukrovky produkované 420 pěstiteli činí 34 500 ha, což je v průměru 82 ha na pěstitele. Množství řepy, kterou společnost celkem zpracuje, dosáhne letos 2,3 mil. t.

Vyrobit vysoce kvalitní cukr a zároveň vyhovět náročným hygienickým předpisům o zdravotní nezávadnosti a dohledatelnosti výrobků, vyžaduje monitorování celého výrobního procesu prostřednictvím přísných a důsledných kontrol surovin

Obr. 1. Množství zpracované cukrovky a výnos polarizačního cukru

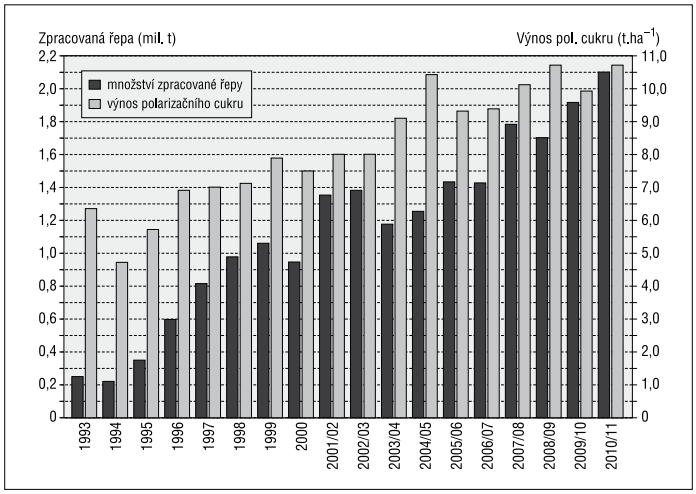

Obr. 2. Průměrné denní zpracování řepy

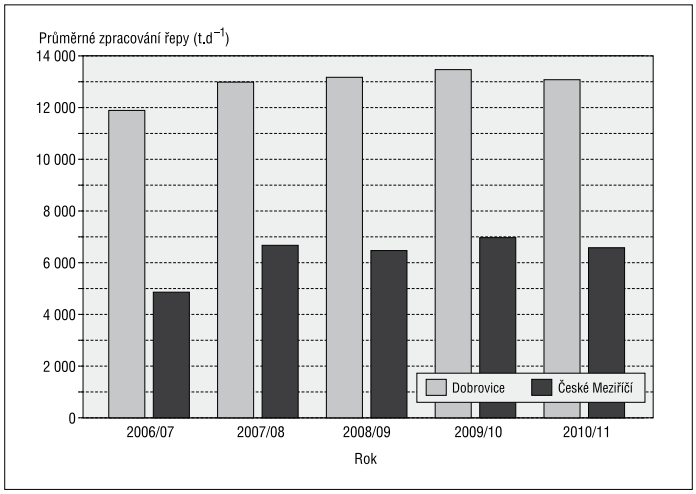

Obr. 3. Celková produkce cukru

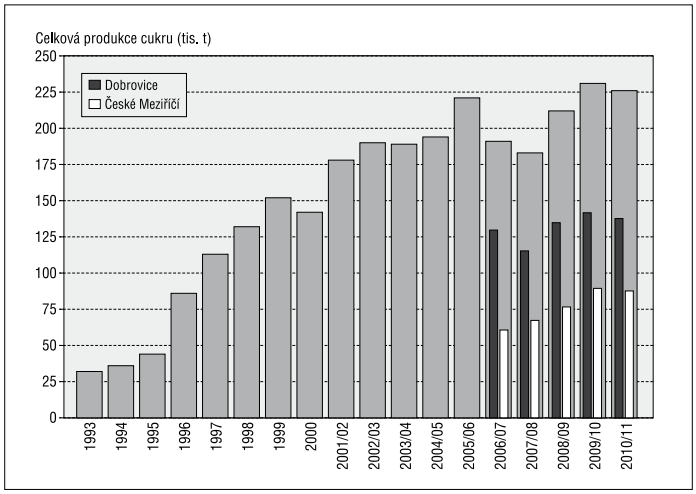

i hotových výrobků. Celý proces začíná u cukrové řepy. Ve spolupráci se zemědělci jsou voleny vhodné odrůdy cukrové řepy tak, aby splňovaly kvalitativní požadavky spolu s vysokým výnosem a rezistencí vůči chorobám. Proto společnost TTD financuje výzkum s cílem zlepšovat kvalitu cukrové řepy. Díky těmto investicím jsou její dodavatelé jedni z nejlepších ve výnosech v České republice a vysoce překračují průměrné výnosy ve střední Evropě.

Společnost Tereos TTD je dnes zkonsolidována po stránce výrobní, právní, ekonomické i personální. Pracuje v ní 350 zaměstnanců, zpracovává se přibližně 19 700 t řepy denně a v této kampani se předpokládá výroba asi 260 tis. t bílého cukru. Ten je ze 70 % dodáván průmyslovým zpracovatelům, zejména nápojovému a cukrovinkářskému průmyslu, pekárnám, vinařstvím apod. Roční obrat společnosti dosáhne v roce 2011/2012 přibližně 5 mld. Kč.

Vedlejší výrobou Tereos TTD je lisování řepných pelet ze sušených vyslazených řízků, které slouží jako plnohodnotné krmivo. Letos se jich vyrobí 85 tis. t, z 90 % jsou exportovány na trhy EU a do třetích zemí. Vedlejším produktem výroby jsou vápenaté kaly, tzv. cukrovarnická šáma (135 tis. t.r^{-1}), a lihovarnické výpalky (60 tis. t.r^{-1}), které se používají jako levná vápenatá a draselná hnojiva.

Tereos TTD dále vyrábí přibližně 640 tis. hl surového lihu za rok. V minulé kampani se 490 tis. hl zpracovalo na bioetanol a 150 tis. hl na jemný a technický líh. Surovinou pro jeho výrobu je v cukrovaru vyrobená řepná melasa. Jemný líh je dodáván výhradně pro potravinářské účely, zejména pro výrobu alkoholických nápojů a kvasného octa, a pro farmaceutické využití. Technický líh odebírá chemický průmysl. Přebytečná melasa je prodávána jako surovina pro další potravinářskou výrobu a také jako energetická složka do krmiv.

Lihovar v Dobrovici zahájil výrobu v říjnu 2006, závod je prvním průmyslovým lihovarem na výrobu bezvodého kvasného lihu – bioetanolu v České republice. Od ledna 2009 dodává jako první výrobce ve střední a východní Evropě na český trh biopalivo E85 a v současnosti jím zásobuje 160 čerpacích stanic. Roční výrobní kapacita, která je jeden milion hektolitrů, činí z tohoto závodu největší průmyslový lihovar v České republice a nejmodernější lihovar ve střední a východní Evropě.

Výroba cukru probíhá v souladu s programem pro zpracování potravin, který zaručuje vlastní kvalitu cukru. Každý krok tohoto procesu je monitorován jak v samotné výrobě, tak v laboratoři, kde se provádějí analýzy pro zajištění konzistence a shody finálních výrobků. Denně se také porovnávají výsledky rozborů s hodnotami stanovenými plánem. Protože výrobní proces v kampani trvá přibližně tři měsíce, je nutno zajistit odpovídající podmínky pro skladování vyrobeného objemu. Cukr je skladován především v silech, která jsou klimatizovaná a temperovaná. Balený sortiment se skladuje v klasických zateplených halách, odkud se expeduje.

S kvalitou výrobků úzce souvisí servis poskytovaný zákazníkům. Společnost Tereos TTD expeduje výrobky s využitím všech druhů dopravy (nákladní automobily, vlaky i lodě). Zvláště vozový park používaný k distribuci výrobků je schopen zvládnout výkyvy v sezónních prodejích a uspokojit tak i ty nejnáročnější a největší zákazníky. K vizitce společnosti patří dobré obchodní vztahy a časnost dodávek. V konkurenčním prostředí je orientace na zákazníka a jeho přání prvořadým úkolem.

Od vstupu České republiky do Evropské unie se prodej společnosti TTD realizuje i mimo území naší republiky. Díky dobrým referencím se podařilo rychle proniknout na zahraniční trhy a potvrdit tam pověst získanou předtím na tuzemském

Obr. 4. Výroba lihu ve společnosti TTD

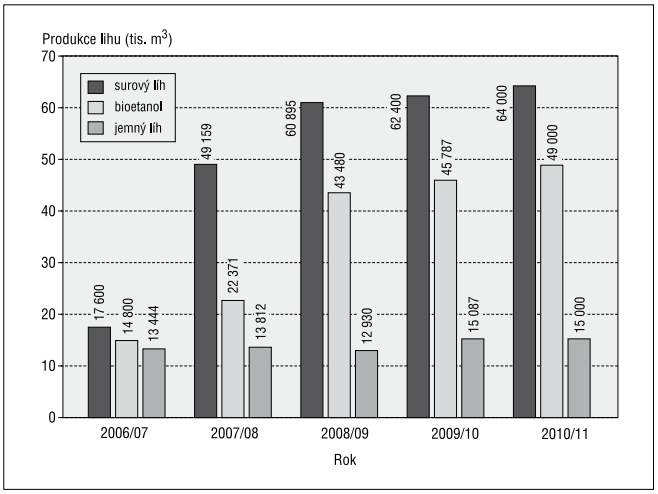

Obr. 5. Výroba pelet ve společnosti TTD

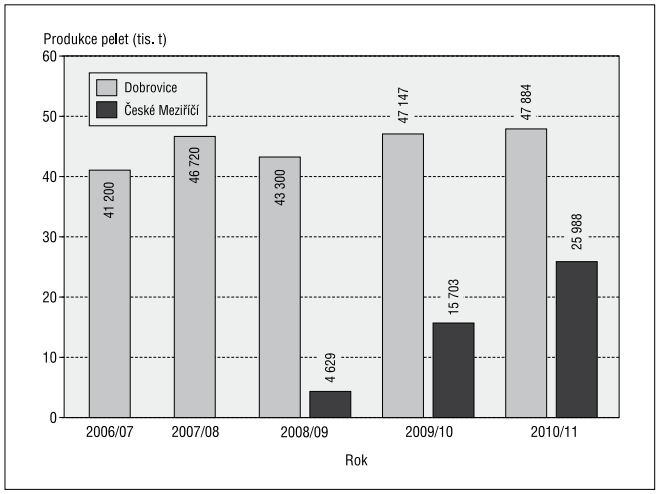

trhu. Převážná část obchodů v zahraničí se realizuje především v průmyslovém zpracování cukru, díky moderní balicí technice jsou však výrobky označené korunkou TTD stále častěji vidět i v obchodech sousedních zemí. Spotřebitelské balení pro maloobchodní prodej tedy dodává společnost Tereos TTD nejenom odběratelům pro domácí trh, ale i mezinárodním obchodním řetězcům. Část produkce společnosti vyrobená nad přidělenou produkční kvótu je obchodována mimo členské státy Evropské unie a je exportována tradičním a dlouholetým zákazníkům.

Díky moderní výrobní technologii, odbornosti techniků a technologů, konkurenceschopnosti dodavatelů cukrové řepy a v neposlední řadě i díky schopnostem svého prodejního týmu se Tereos TTD, a. s., stala hlavním hráčem na domácím trhu a významným vývozcem do zahraničí.

Jakub Hradiský, Tereos TTD, a. s.
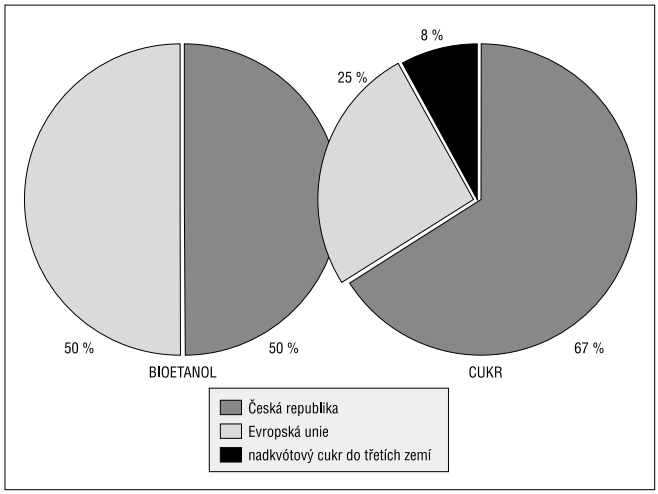
Obr. 6. Struktura odběratelů cukru a bioetanolu (2009/10)